

MAATSCHAPPELIJK

Fitte vijftiger **Ab Hoogland** vertelt zijn eigenzinnige, indringende verhaal over zijn herstel van een herseninfarct.

Moeders Brainpower

Mijn zoon Job krijgt voor zijn verjaardag van oma stevast een ticket voor de CHIO in Rotterdam. Hij is paardengek vanaf zijn geboorte. Ik – voetballiefhebber – had stilletjes gehoopt dat het een fase was, maar nog steeds zijn paarden zijn passie.

CHIO Rotterdam is een enigszins snobistisch paardenfeestje in Rotterdam, Kralingen. Dat betekent, dikke Mercedesen, vette Longines horloges en wannabees die zich laven aan champagne en oesters in het VIP-dorp.

Mijn moeder daarentegen was niet van veel poeha. Helaas kan mijn moeder – Mieke van der Gaag – niet meer mee. Zij overleed na een kort ziekbed. Paul van Vliet schreef “Op het laatste stuk loopt iedereen alleen.” En dan hoop je dat aan het einde van het pad iemand zegt “je hebt het goed gedaan”.

Mijn moeder – door vele mensen een lieverd genoemd – was al weken zo ziek als een hond en wilde niet op deze manier verder leven. “Goddomme, wat een ellende”. Het vloeken heb ik van haar.

Ze was opgenomen in het ziekenhuis. Haar lymfeklieren hadden haar lichaam geëkaapt. Mijn moeder was een sterke vrouw die zelfs op dat moment nog de touwtjes zelf in handen nam. In het ziekenhuis of toch in een hospice je laatste adem uitblazen? Wie wil en kan ik nog zien? Zelfs de dood kon zij min of meer regisseren.

Moeilijk voor te stellen dat ook mijn moeder van 85 jaar, jong is geweest. Voor ons – en voor velen – een lieve zorgzame vrouw, maar in haar jeugd ondeugend, rebels en onafhankelijk. Ze ging al vroeg op kamers in Amsterdam. Wat zou ik dat graag gezien hebben. Ze zocht grenzen op en ging daar soms overheen. Wij zullen moeten wennen aan nooit meer. Nooit meer naar het museum. Nooit meer met je geliefde Daan een tochtje met de auto. Nooit meer met Daan sport kijken. Nooit meer een tientje zakgeld voor de kleinkinderen. Nooit meer langs het DWO-veld genieten van je favoriete linksbuiten. Nooit meer naar van de Valk. Nooit meer op schoot bij oma. Nooit meer een grap en een grol. Nooit meer kijken naar Feyenoord of in het bijzonder naar Willem van Hanegem. Nooit meer in ons kleine klotetuintje – zijn haar woorden hé. Nooit meer.

Maar we houden ons vast aan de mooie talrijke herinneringen. De vakanties op de camping in de Jura, de pannenkoeken met stroop in Meijndel, het bezoeken van de Tour de France, de boterham met Kips voor Job, een luisterend oor voor iedereen, het uitstapje naar van Gogh in Nuenen, de zoete lekkernijen en de vele musea uitjes. Ma, je hebt het *geweldig* gedaan.

Ab+

COLUMN

Hans Böhm
Freelance publicist

Super beestjes

Als je ze uitvergroot krijg je een vervaarlijke moordmachine, bepantserd met meerdere ogen en oren en voeten, met grijpklauwen en vaak ook nog gecamoufleerd, dat je niet weet wat voor of achter is. In werke-

lijkheid zijn ze soms kleiner dan een millimeter of hooguit een paar centimeter. Je leest erover als er weer een of andere plaag uitbreekt, of een enge ziekte overwaait uit een ander land of bewust of onbewust meegenomen wordt door een drager, mens of dier of plant. Vandaar dat ze soms panisch worden bij de douane als je een appeltje hebt meegenomen of een boterham. Begrijpelijk, want neem nou het beerdiertje van een halve millimeter groot. Het heeft een cilindervormig lijf dat uit vijf delen bestaat, het kan tegen extreme hitte en kou, hoge druk onder water, kan leven zonder zuurstof en lange tijd zonder eten en is bestand tegen hoge elektromagnetische straling. Hij is relatief beresterk en wordt beschouwd als het veerkrachtigste en moeilijkst uitroeibare dier op aarde. Van het soort beerdiertje zijn er meer dan duizend verschillende. Gelukkig hebben deze diertjes geen directe relatie tot de mens maar juich niet te vroeg. Want er zijn meer diertjes.

27 jaar geleden kregen wij drie buxussen bij onze housewarmingparty. We hebben ze in grote potten her en der rond het huis geplaatst. Ze hebben het tot voor kort prima gedaan. Beetje water, beetje snoeien en verder groeiden ze uit tot mooie grote volle planten van ongeveer een meter. Je kunt ze makkelijk in bepaalde vormen snoeien dus we hadden voor de aardigheid een kubus, een piramide en een bol gemaakt. Maar onlangs zat een buxusmot op de voordeur. Op zich een prachtig beestje, ongeveer twee centimeter lang, fel geel met bruine camouflageplekken met stippen als ogen en zuignappen als voeten. Ik dacht dat we elkaar aankeken. Dit beestje komt oorspronkelijk uit Oost-Azië via verpakkingshout en de verspreiding door heel Europa ging snel. Feitelijk vreten ze de buxus kaal. We hebben de buxussen nu sterk ingekort, zodat er minder te eten is maar wellicht moeten we overgaan tot het inzetten van zwaardergeschut. Liever geen chemische middelen want dat is slecht voor de vogels. Ik zocht op Internet. Het schijnt dat de buxusmot een hekel heeft aan rondwormen (daar moeten er meer dan 25.000 verschillende soorten van zijn dus die vinden we wel hier of daar). De rondworm gebruikt de buxusmot als levende kraamkamer. We waarschuwen maar een keer.

We eindigen met een sterk verhaal dat ik in mijn zoektocht tegenkwam. In juli 2018 hebben Russische wetenschappers tijdens bodemonderzoek in de Siberische permafrost (bevroren gebied bij de Noordpool dat nooit helemaal ontdooid is) twee rondwormen aangetroffen van ongeveer 40.000 jaar oud. Na langzame ontdooiing kwamen de wormen weer tot leven. Er zijn natuurlijk twijfels in de wetenschappelijke wereld over de juistheid van deze bevinding maar algemeen wordt gesteld dat het theoretisch niet onmogelijk is dat deze diertjes na zelfs zo'n lange periode weer tot leven gewekt kunnen worden.